

Kan man redde verden ved at gynte sammen?

Anmeldelse 15 aug 2018 Af [Torben Sangild](#)

Superflex: *One Two Three Swing!*. Copenhagen Contemporary, 2018. Foto: Anders Sune Berg

Copenhagen Contemporary genåbner i gigantiske lokaler på Refshaleøen med en udstilling, der både handler om fællesskab og ensomhed, og som både vil for meget og for lidt.

Copenhagen Contemporarys nye lokaler på Refshaleøen er enorme – så store er de gamle industrihaller, at man kan blive bekymret for, om kunsten vil kunne fylde dem ud. Efter halvandet år på Papirøen, hvor Copenhagen Contemporary viste et tårnhøjt kunstnerisk niveau med vægten på international installations- og videokunst,

måtte de efter planen lukke ned, da Papirøen inddrages til andre formål. Deres skæbne har længe været uvis, men det er lykkedes at skrabe midler sammen gennem en lang række fonde og et mindre tilskud fra kommunen, så de nu forhåbentlig kan fortsætte, hvor de slap – bare i større omgivelser.

Åbningsudstillingen rummer to store værker, der peger i hver deres retning. Mens Superflex' legende installation fokuserer på fællesskab, er der en ensomhed over Doug Aitkens musikalske videoværk.

At gynges sig ud af verdens problemer

Det er sjovt at gynges. Det ved ethvert barn. Som voksne har vi det med at glemme det, men man skal ikke sidde længe på gyngen for at komme i tanker om det forløsende sus i maven over den simple pendulbevægelse, gyng-gang, frem og tilbage, op og ned, spændt ud mellem en tryk vuggen og faldets skrækblandede adrenalinsus.

Superflex' værk *One Two Three Swing!* er oprindeligt skabt til Tate Modern i London, hvor det udfyldte samme plads, som Olafur Eliassons *Weather Project* i sin tid gjorde. Og også i dette værk handler det om at skabe et rum, hvor publikum indgår i en mere legende fællesskabsrelation med kunsten.

Superflex' gynger skiller sig ud fra almindelige gynger på to punkter. Dels i det æstetiske arrangement, der er kendetegnet ved en gennemgående orange stang, der knækker sig labyrintisk gennem rummet. Og dels i udformningen af gyngerne, der er lavet til tre personer, så man kan sidde side om side og gynges sammen på én gynges.

Jeg har besøgt udstillingen to gange – dels ved åbningen fuld af mennesker, dels på en stille hverdag, og begge gange viste der sig det samme mønster. Man gynges sammen, man har det sjovt med det, men dem, man gynges sammen med, er også dem, man allerede kender i forvejen – kærestes, venner osv. Ideen bag værket er blandt andet, at det er noget andet at gynges sammen end at gynges alene, og det er også rigtigt. Koordinationen mellem deltagerne giver anledning til et legende samvær og megen morskab.

At reflektere over økonomien på et gulvtæppe

Superflex: *One Two Three Swing!*. Copenhagen Contemporary, 2018. Foto: Anders Sune Berg

I det næste rum er anden halvdel af installationen, hvor en kæmpe, glat spejlkugle pendulerer frem og tilbage over et sindrigt designet tæppe i striber, der gradvist skifter kulør hen over gulvet. Når man nærmer sig den kæmpe pendulkugle, er den en smule faretruende; det føles som om, den vil kunne falde ned og knuse en. Men de fleste overvinder det og får øje på sig selv i den spejlblanke overflade. Mange ender med at lægge sig ned på gulvtæppet, ofte i en menneskecirkel med hovederne inderst, og kigge op på spejlingen af sig selv, de andre og rummet. Det er en herligt meditativ oplevelse, og jeg og min ledsager lå der i mindst en halv time ved åbningen og

rejste os kun fordi at, øh, nu måtte vi også hellere komme videre.

Dét er de to oplevelser, Superflex' værk tilbyder: En munter fællesgyngning og en fascinerende spejlkuglemeditation. Men det er ikke nok for kunstnerne, for det virker jo virkelighedsfjernt og ikke spor politisk, så som det altid er med den slags kunst, skal der lige formuleres en fortænkt overbygning, så alle kan forsikre sig om, at kunsten er vigtig: Kunstnerne forestiller sig i ramme alvor – og i tråd med de sidste mange års diskurs på denne del af kunstscenen – at gyngningen får os til at tage livtag med vores “samfundsmæssige apati”, med vores “handlingslammelse i forhold til de miljømæssige og økonomiske udfordringer.”

Og de forestiller sig også, at man, når man ligger under spejlkuglen vil “overveje de økonomiske strukturer og samfundsmæssige kræfter, der styrer vores hverdag.” Her skal det siges, at teksten på væggen oplyser,

at gulvtæppet er lavet i eurosedlernes farver. Men alligevel. Jeg er ret sikker på, at det ikke er det, folk tænker på, når de ligger under kuglen.

Superflex: *One Two Three Swing!*. Copenhagen Contemporary, 2018. Foto: Anders Sune Berg

Der er intet nyt i dette. Kunsten har længe anvendt elementer fra legepladser i form af gynger, rutsjebaner og klatrestativer. Disse ofte socialt baserede forlystelser kan betragtes som en underafdeling af den såkaldt 'relationelle kunst', der vægter den sociale situation i rummet, og i årtier har erklæret, at hvis folk kommer hinanden lidt ved inde på et kunstmuseum, så bliver verden et bedre sted, for så bliver vi mere empatiske, demokratiske og fællesskabsorienterede.

Det er en gigantisk selvoverturering – eller også et smart retorisk trick, der virker som god PR. Jeg har tidligere – blandt andet i **denne klumme** – kritiseret denne pseudodemokratiske retorik. Den lever stadig i bedste velgående.

Kunsten må hjertens gerne invitere til leg og fællesskab. Og i forhold til den traditionelle, disciplinerede museumsoplevelse er der en vis frisættelse af kroppens rolle i kunsten i denne type kunst. Den skal bare ikke bilde sig ind, at den derved adskiller sig afgørende fra, hvad der i forvejen sker ude på gaden, ovre på legepladsen eller nede på stranden. Der er langt større demokratisk potentiale i et offentligt Sankt Hans-bål end i en gennemsnitlig relationel kunstinstallation.

Glat melankoli

Mens Superflex' værk således vil for meget, kan det modsatte måske siges om det andet værk, den store og meget flotte videoinstallation *Song 1* af den succesrige amerikanske kunstner Doug Aitken. Installationen er i denne version arrangeret som en ring af filmklæder, som man både kan se på udefra og indefra, siddende eller liggende på gulvet. De fleste vælger at kravle ind i ringen og lade sig omslutte. To projektioner ad gangen gentages hele vejen rundt.

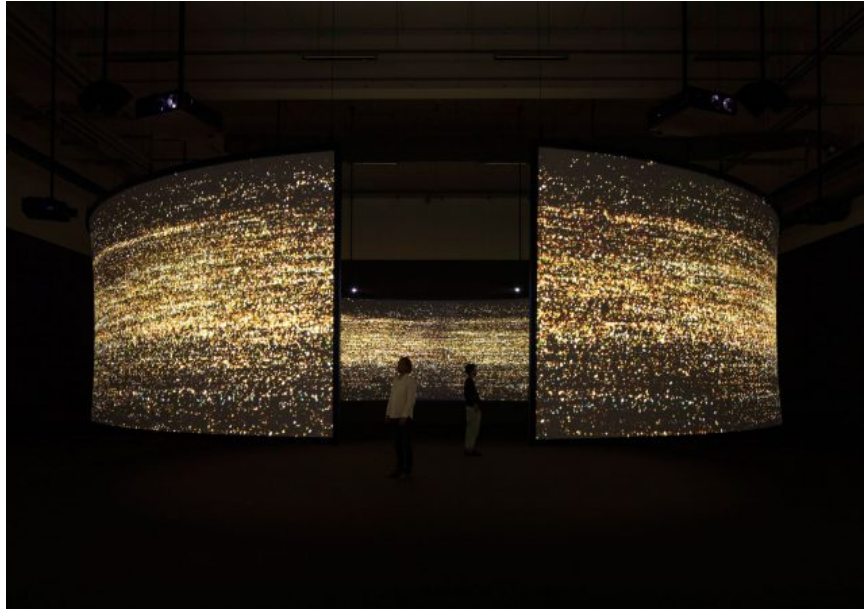

Doug Aitken: *SONG 1*. Copenhagen Contemporary, 2018. Foto: Anders Sune Berg

Værket er bygget op om evergreenen *I Only Have Eyes for You*, som Aitken har fået lavet en række nyfortolkninger af med afsæt i The Flamingos' minimale doowop-version fra 1959. Blandt fortolkerne finder man Beck, Devendra Banhardt og Lucky Dragons. Men de optræder ikke selv i videoen.

Mens sangen handler om en kærlighedsrelation, et jeg-du-forhold, som får alt andet til at forsvinde, er videoen gennemsyret af ensomme mennesker – eller i hvert fald mennesker, der er alene, og når de en gang imellem ikke er alene, er de stadig selvoptaget i hver deres verden. Halvdelen optræder som almindelige mennesker, halvdelen som performere. De mimer mere eller mindre halvhjertet til sangen i en meget lang musikvideo præget af anonyme byomgivelser. Eller rettere: En masse musikvideoer, kun bundet sammen af sangen og af en visuel stemning af fremmedgørelse og anonymitet. Værket er præget af glat melankoli snarere end intensitet og inderlighed.

Det er en meget imponerende installation, som man kan blive helt væk i, og hvis man er mere vild med sangen, end jeg er, føles den sikkert heller ikke for lang. Men den tomhed, som den måske ønsker at tematisere, breder sig efterhånden til min oplevelse af værket selv. Jeg er halvt fascineret, halvt ligeglad. Gå ind og se den og vurder selv, om det er mig, der er blasert.

Doug Aitken: *SONG 1*. Copenhagen Contemporary, 2018. Foto: Anders Sune Berg

Snak, tænk, prøv

Et interessant nyt tiltag på Copenhagen Contemporary er en række formidlingskort, man kan vælge at tage ned fra væggen, som er tiltænkt dem, som ikke er kunstkere, og som måske endda føler sig fremmedgjorte over for det hersens installationskunst.

Man får nogle helt konkrete spørgsmål eller opgaver, der knytter an til værkerne. For eksempel opfordres man til at forestille sig hvilken sang, man selv ville vælge at lave en hel film med, eller at overveje forskellen mellem stemningen i gyngerummet og pendulrummet. Det er et ganske godt formidlingstiltag, netop fordi man selv vælger det til eller fra, så hvis man er nede med installationskunsten lader man jo bare kortene hænge. At et par af spørgsmålene forekommer lidt ved siden af skal ikke skygges for det generelle indtryk af god formidling.

Det er dejligt, at vi har Copenhagen Contemporary i de nye lokaler, og jeg er sikker på, der kommer mere vedkommende udstillinger i de kommende år. På trods af

mine kritikpunkter vil jeg anbefale, at man tager derud og gynger med sin ledsager, lægger sig under spejlpendulet, mens man tænker over lige hvad, der passer én, og svømmer hen til *I Only Have Eyes for You*.

Udstilling

SUPERFLEX: One Two Three Swing!

29 jun 2018 → 30 dec 2018

Copenhagen Contemporary
Se kort og tider

Udstilling

Doug Aitken: SONG 1

29 jun 2018 → 30 dec 2018

Copenhagen Contemporary
Se kort og tider

kunsten.nu er din bedste kilde til viden om samtidskunsten i Danmark. Vi debatterer og informerer på tværs af genrer og landsdele så du altid er opdateret om den aktuelle kunst.

Støttet af Statens Kunstfond